

המנהלת הכללית
Director General
المديرة العامة

ירושלים, כ"א באב תשע"ג
28 ביולי 2013
מספר פניה: 14705955
מספר סימוכין: 14720846

הבהרות והשלמות
לתקנות המכינות הקדם-צבאיות

(קובץ התקנות, 6833, כ"ג בכסלו תש"ע, 10.12.2009)

א. הבקשה למתן הכרה / לחידוש ההכרה תכלול:

1. התייחסות לכל הדרישות והתנאים בתקנות ובטופס הגשת בקשה למתן הכרה / לחידוש הכרה (תוספת ראשונה/שנייה לתקנות), כולל: "תעודת-זהות" - "אני מאמין" חינוכי-ערכי; חזון, מטרות ויעדים; תכנית חינוכית-לימודית שנתית מפורטת לשנה בה מוגשת הבקשה ולשנה הבאה; תכניות ההכנה לשירות מלא ומשמעותי בצה"ל; פעילות חברתית-קהילתית, אם מתקיימת או מתוכננת; תכניות, יוזמות ופעילויות מיוחדות שהתקיימו או מתוכננות; נתונים אודות ראש המקד"צ וצוותה; המרצים, המחנכים והפעילים הקבועים; אוכלוסיית היעד, היקף החניכים אותם מבקשת המקד"צ לקלוט ותחזית גיוס חניכים למקד"צ בשנים הבאות; נתונים מלאים בדבר המתקן העומד לרשות המקד"צ; נתוני התגייסות בוגרי המחזורים הקודמים לצה"ל; מידע ואישור גורמים תומכים ומסייעים. לבקשה יצורף דיווח מפורט על פעילותה בשנתיים שקדמו לשנה שביחס אליה מוגשת הבקשה, על ההישגים והקשיים.

מסמכים שיצורפו לבקשה:

2. על התאגיד לדאוג שהמתחם בו פועלת המקד"צ - לרבות כל מבנה, חצר ושטח פתוח - ממלא אחר הדרישות האמורות בדיני התכנון והבנייה, לרבות חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965. לצורך הוכחת עמידתו בדינים אלה, על התאגיד לצרף לבקשה כל היתר הדרוש לפי דיני התכנון והבנייה ביחס למבנה - לרבות, היתר בנייה או היתר לשימוש חורג, באם רלוונטי, או כל מסמך רלוונטי אחר - (תקנה 3 [ד][3][א]-[ג]; תקנה 10)
3. התאגיד יצרף לבקשה חוות דעת חיובית של יועץ בטיחות מוסמך שערך מבדק בטיחות למבנה ולמתחם בו פועלת המקד"צ ומצא את המבנה והמתחם מתאימים לייעודם. האחריות לבטיחותם של החניכים מוטלת על התאגיד ועל ראש המכינה בלבד (תקנה 3 [ד][3][ה]; תקן 10)

המנהלת הכללית
Director General
المديرة العامة

4. התאגיד יצרף לבקשה אישור המפקד הצבאי / הגורם המשטרתי הרלוונטי באזור בו שוכנת המקד"צ, לפיו המתקן מאובטח כנדרש לגבי אזרחים בוגרים, בכל עת בו מתקיימת בו פעילות המקד"צ ושוהים בו החניכים.

התחייבויות שתצורפנה לבקשה למתן הכרה:

5. התחייבות מנהל התאגיד וראש המקד"צ להפעיל את התכנית החינוכית-לימודית המאושרת, לאורך כל שנת הלימודים, ולא להפסיק את פעילות המקד"צ במהלך שנת הלימודים, בהתאם לאמור בתקנה 20 לתקנות (להלן פרק ח' - הפסקת פעילות).

6. התחייבות מנהל התאגיד וראש המקד"צ שבכל עת בה נמצאים חניכים במתחם המקד"צ, או בפעילות המאורגנת במסגרת המקד"צ, יהיה צמוד לחניכים איש סגל קבוע בוגר אחד לפחות.

7. התחייבות מנהל התאגיד וראש המקד"צ לאפשר לממונה במשרד החינוך וכל מי מטעמו; לקיים בקרה ופיקוח על התכנית החינוכית ועל המכלול הארגוני-מנהלתי (תקנה 18, פיקוח), להיפגש עם החניכים, עם הוריהם ועם אנשי הצוות, בכל דרך שיבקשו, באופן שיאפשר פיקוח הולם על המקד"צ ובחינת עמידתה בתקנות ובנהלים.

8. התחייבות מנהל התאגיד וראש המקד"צ לדווח לממונה מיידית, בעל-פה ובכתב לממונה, על כל אירוע חריג, שינוי מהותי בהתנהלות המקד"צ, כל תקלה משמעותית וכל בעיה חמורה המתעוררת במקד"צ ו/או בזיקה אליה

9. התחייבות מנהל התאגיד וראש המקד"צ להעסיק במקד"צ אך ורק עובדי חינוך ושירות שיעמדו בדרישות החוק, בתקנות ובחוזרי המנכ"ל.

10. התחייבות מנהל התאגיד וראש המקד"צ שכל העובדים במקד"צ; עובדי החינוך ועובדי השירות, יעמדו בדרישות החוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, תשס"א-2001.

ב. מסירת הבקשה:

11. יש לשלוח את הבקשה בדואר רשום, או למסור אותה ידנית למנהלת גף תנועות נוער, קהילה והגשמה, לכתובת הבאה:

אירית ברוק, מנהל חברה ונוער

משרד החינוך (בניין ארלדן), ירושלים, 91911

או להעבירה ביד למשרדי הממונה:

רח' הנביאים 31 קומה 3 חדר 302 ירושלים

אין להעביר בקשה בפקס או בהודעת דואר אלקטרוני

המנהלת הכללית
Director General
المديرة العامة

- ג. "מכינה בהקמה" - שלבים מקדימים לבקשה (תקנה 8)
12. "מקד"צ בהקמה" תיפתח לאחר שקיבלה אישור הפעלה ראשוני מהאגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון, בתיאום עם הממונה במשרד החינוך. אישור זה מעניק לה אפשרות פעולה בהתאם להוראות משרד הביטחון.
13. אין במתן הכרה על-ידי משרד הביטחון משום התחייבות למתן הכרה ותיקצוב על-ידי משרד החינוך. נושא זה ייבחן על ידי "הוועדה המייעצת" ומנכ"ל משרד החינוך בהתאם לחוק, לתקנות ולנוהל.
14. בתקופת פעילותה כ"מקד"צ בהקמה", חייבת המקד"צ לעמוד בכל התנאים הרלוונטיים האמורים בתקנות (פרק ד' כולו, וכן תקנות 17 ו-18 בפרק ה'), בנהלים ובהוראות משרד הביטחון.
15. הבקשה למתן הכרה תוגש לממונה במשרד החינוך לאחר שה"מקד"צ בהקמה" פעלה שנה ושליש לפחות באישור משרד הביטחון (מחודש אלול-ספטמבר ועד חודש טבת-ינואר בשנת לימודים השנייה לפעילותה) והביאה לידיעת הממונה במשרד החינוך, בטרם פתיחתה ובתקופת פעילותה, את כל המידע הדרוש לבקרה ולביקורת על פעילותה (ראה תקנה 3(ג) לעניין מועד הגשת הבקשה להכרה).
16. מעת הקמתה תאפשר "מקד"צ בהקמה" לממונה במשרד החינוך או מי מטעמו, לבקר בה ולעמוד מקרוב, באופן חופשי ובלתי תלוי, על הפעולה החינוכית והארגונית המתקיימת בה, ועל כל הדרוש לדיון בבקשה להכרה.
- ד. הטיפול והדיון בבקשה למתן הכרה / לחידוש הכרה:
  17. המשרד לא ידון בבקשות למתן הכרה במקד"צ / לחידוש ההכרה, שהמבקש לא כלל בהן את כל המסמכים הדרושים באופן מלא ובמתכונת הנדרשת כמפורט בתקנות ובנוהל (תקנה 4; 5).
  18. בנסיבות מיוחדות תהא "הוועדה" רשאית למליץ למנכ"ל שלא להעניק הכרה ל"מקד"צ בהקמה" מסוימת, בתנאי ש"הוועדה" שקלה והגיעה למסקנה כי מתן ההכרה עלול לגרום נזק ופגיעה למימוש הערכים לשמם קמות מכינות קד"צ. נימוקי "הוועדה" להחלטה זו יפורטו.
  19. בהיות המקד"צ מיועדת בעיקרה להכנה לשירות בצה"ל, ובהיות השירות הצבאי מיועד לכלל מגזרי החברה הישראלית יחדיו, מקד"צ לא תהא סקטוריאלית במהותה, משמע מיועדת לקבוצה ייחודית ונבדלת בלבד, כגון: בוגרי מוסד חינוכי מסוים, בני עדה אחת וכיוצא באלה. לא תישלל אפשרות להקמת מקד"צ המיועדת עבור בוגרי אחת ממערכות החינוך האמורות בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג - 1953.

המנהלת הכללית
Director General
المديرة العامة

"הוועדה המייעצת" מוסמכת להמליץ בפני המנכ"ל להכיר/לחדש הכרה ב"מקד"צ בהקמה" / במקד"צ ייחודית, בעלת אופי סקטוריאלית, במקרים חריגים, אם השתכנעה מעבר לכל ספק בחיוניות המיוחדת של המקד"צ וכי לא ניתן להשיג אותם יעדים במסגרות אחרות שאינן סקטוריאליות.

ה. אוכלוסיית היעד

20. חניך מקד"צ יהיה בגיל שבע-עשרה עד עשרים שנים (17-20).
21. ההרשמה למקד"צ פתוחה לכל מי שעומד בתקנות, בנהלים ובתנאים האמורים במסמך זה.
22. קבלת חניך למקד"צ מותנית בהליך מיון המבוצע ע"י כל מקד"צ בהתאם לכללים ולנהלים פנימיים שתקבע. אלה לא יסתרו את האמור בתקנות ובנהלים, ויובאו לידיעת "הממונים" במשרדי החינוך והביטחון. "הממונים" רשאים להמליץ על שינויים בהליך המיון. (תקנה 12 ב)

ו. חובות החניכים

23. חניכי המקד"צ מחויבים לשירות מלא ומשמעותי בצה"ל, 36 חודשי שירות לבנים ו-24 חודשי שירות לבנות, בתום לימודיהם במקד"צ (תקנה 1 - הגדרות "שירות צבאי מלא")
24. חניך חייב להשתתף באופן מלא בפעילות החינוכית-לימודית והחברתית של המקד"צ, לאורך כל שנת הלימודים. (תקנה 12 ב)
25. בתקופת לימודיו במקד"צ החניך אינו רשאי לעבוד בכל עבודה נושאת שכר, למעט האמור בתקנה 13 ה. (תקנה 12 ב)
26. בתקופת הלימודים במקד"צ החניך אינו רשאי ללמוד במסגרות לימוד פורמאליות מכל סוג שהוא או לצבור נקודות זכות כלשהן (תקנה 13 ד). למען הסר ספק, סעיף זה כולל גם איסור לימודי השלמת בגרות, הכשרה מקצועית, אזרחית או צבאית.
27. תקופת לימודיו של חניך במקד"צ היא פרק זמן המוקדש על-ידו בהתנדבות מלאה, ללא כל תמורה חומרית או קידום מקצועי ישיר, פרט להעשרה רוחנית-ערכית ולהכנה לשירות בצה"ל.
28. ראש המקד"צ והצוות יביאו חובות ומגבלות אלו לידיעת המבקשים להירשם כחניכים בה, יפעלו לשמירתם על-ידי כל חניכיה ויימנעו מכל פעילות העומדת בניגוד לחובות ומגבלות אלה.

המנהלת הכללית
Director General
المديرة العامة

- ז. **ביטוח** (תקנה 14)
29. המשרד לא יישא באחריות לנזק שייגרם, במסגרת פעילות המקד"צ, לחניכים, לסגל החינוכי, לעובדי המקד"צ והתאגיד, ולצד ג' כל שהוא, למבנים ולרכוש המקד"צ
- ח. **הפסקת פעילות** (תקנה 20)
30. מקד"צ לא תפסיק פעילותה באמצע שנת לימודים, אלא בנסיבות חריגות ביותר ובאישור "הוועדה המייעצת". במקרה כזה, יעשה מאמץ על ידי ראש המקד"צ בשיתוף הממונים, לשבץ את החניכים במקד"צ אחרות, תואמות את רוח המקד"צ שפוסקת מלפעול.
- ט. **דמי לימוד**: (תקנה 15)
31. היקף שכר הלימוד שתגבה מקד"צ מחניך עבור שנת לימודים, לא יעלה על מחצית הסכום שמעניקה המדינה בגין חניך באותה שנה.
32. מקד"צ לא תימנע מלקבל חניך המבקש להתקבל לשורותיה ונמצא מתאים, בשל מגבלות ביכולתו לשאת בתשלום שכר הלימוד.
- י. **תלמידים שאינם מתוקצבים** (תקנה 12, ז)
33. המשרד לא יתקצב, במסגרת תקציב המקד"צ, תלמידים שאינם חניכים כהגדרתם ב"הגדרות", תקנה 1, כאמור בתקנה 12 (ז).
34. חניכים פטורים משירות לפי חוק שירות ביטחון (כלומר, שאינם חייבים בשירות סדיר), המתכוונים להתגייס במסגרת התנדבות לשירות הצבאי - יחשבו לחניכים לכל דבר ועניין וינתן עבורם תקצוב, וזאת בתנאי שיוכרו ע"י הצבא כמיועדים לשירות ביטחון בכוחות הסדירים של צה"ל.
- יא. **פיצול מקד"צ**
35. מקד"צ מוכרת המבקשת להתפצל לשתי מסגרות נפרדות, תגיש ל"ממונה" בקשה להכרה במקד"צ החדשה כמקד"צ נפרדת ועצמאית. על הבקשה לעמוד בכל התנאים הבאים:
I. המקד"צ החדשה והמקד"צ המקורית תעמודנה כל אחת בפני עצמה בכל האמור בתקנות ובנהלים.
II. הפיצול יהיה בהסכמה משותפת והבקשה להכרה במקד"צ החדשה נתמכת על ידי המקד"צ המקורית. לחילופין, שהוצגו נימוקים חזקים ומשכנעים המצדיקים את הפיצול.
III. המקד"צ החדשה תציג עצמה ותפעל במאפיינים ייחודיים לה ושונים באופן ניכר מהמקד"צ המקורית ממנה התפצלה.

המנהלת הכללית
Director General
المديرة العامة

36. פיצול יכול להתחולל רק בראשית שנת לימודים ולאחר שהושלמו כל הפעילויות בשנת הלימודים הקודמת כמתוכנן.
37. בקשה לפיצול תועבר ל"ממונה" לא יאוחר מסוף חודש מרץ, בשנה שלפני שנת הלימודים לגביה מבוקש הפיצול.
38. הממונה יציג את הבקשה, בצירוף חוות דעתו ל"וועדה המייעצת", שתדון בה ותגבש המלצה למנכ"ל.

יב. הפעלת מסגרת נוספת במקד"צ מוכרת

39. מקד"צ מוכרת המבקשת להפעיל מסגרת נוספת, תגיש ל"ממונה" בקשה בכתב ובה:

- I. נימוקים מפורטים לבקשה, כולל לו"ז והצדקה להקמת מסגרת נוספת;
  - II. הסבר מפורט לגבי המסגרת הנוספת, המרכיבים המשותפים והמרכיבים הנפרדים שיופעלו בשני המכלולים
  - III. הבקשה תוגש לממונה לא יאוחר מחודש מרץ, בשנת הלימודים הקודמת לשנה לגביה מבוקשת הקמת המסגרת הנוספת.
40. ה"ממונה" יבחן את הבקשה ויגיש המלצות ל"וועדה המייעצת". ראש המקד"צ ומנהל התאגיד יוזמנו להציג בפניה את נימוקי הבקשה. "הוועדה המייעצת" תגבש החלטה, בהתחשב, בין היתר, בנתונים ובתנאים הבאים:
- I. המקד"צ הקיימת אינה יכולה לממש את תכניותיה המאושרות במתקן העומד לרשותה
  - II. היקף החניכים המבקשים ללמוד במקד"צ הקיימת לאורך כמה שנים, עולה על יכולתה לקלוט אותם במתקן הקיים, ואין בו אפשרות התרחבות
  - III. מובטח שמרכיבים משמעותיים וניכרים מהתכנית החינוכית ומהפעילות הכללית, יתקיימו במשותף לחניכי שתי המסגרות ולצוותים החינוכיים והמנהלתיים
  - IV. הניהול יהא אחד, משותף לשתי המסגרות.
  - V. המקד"צ, על כל מסגרותיה, חייבת לעמוד בכל הדרישות האמורות בתקנות ובנהלים.
  - VI. המסגרת הנוספת תוקם בקרבת מקום גיאוגרפית למקד"צ-האם, במרחק של לא יותר מ-70 ק"מ, באופן שניתן לקיים פעילות שבועית משותפת, ניהול משותף וכיוצא באלה; במקרים חריגים, תוכל הוועדה המייעצת בהחלטה מנומקת, לאשר שלוחות במרחק רב מהאמור לעיל, כאשר יש לכך הצדקה לאור נתוני חבל הארץ בו פועלות המכינה והשלוחה.
41. אישור הפעלת המסגרת הנוספת יינתן ע"י "הוועדה המייעצת" לשנת ניסיון אחת בלבד. במהלך שנת הניסיון, תיבדק עמידת שתי המסגרות בתנאים, בדרישות ובנהלים הרלוונטיים ובהצדקה הקיימת לקיום מסגרת נוספת. ה"ממונים" במשרדי החינוך והביטחון יעבירו חוות דעתם בדבר המשך הפעלת

המנהלת הכללית
Director General
المديرة العامة

המסגרת הנוספת ל"וועדה המייעצת" וזו תגבש המלצתה למנכ"ל. המנכ"ל יבחן את ההמלצות ועל בסיסן יעניק, במקרים המתאימים, אישור להמשיך להפעיל את המסגרת הנוספת של המקד"צ המוכרת, שיהא צמוד להכרה באותה מקד"צ.

42. מקד"צ שתקבל אישור להפעיל מסגרת נוספת לא תוכל להתפצל (קרי להיכנס למסלול האמור בסעיף יא). המסגרת הנוספת לא תוכל לקבל הכרה כמקד"צ העומדת בפני עצמה, אלא רק אם תתנתק מהמקד"צ המוכרת במסגרתה פעלה, ותבקש הכרה כגוף נפרד וחדש, ותעמוד בכל הדרישות הנדרשות ממכינה חדשה.

43. לא תאושר למקד"צ אלא הקמה של מסגרת נוספת אחת בלבד, למעט אם הוועדה המייעצת המליצה אחרת בפני המנכ"ל, מנימוקים מיוחדים שעיקרם מצב בטחוני-חברתי ייחודי.

י.ג. כללי

44. המשרד מפנה את תשומת לב מנהל התאגיד וראש המקד"צ לנהלי הביטחון והבטיחות המפורטים בחוזרי אגף הביטחון והבטיחות של המשרד, המתעדכנים מעת לעת, וממליץ לראש המקד"צ ולהנהלת התאגיד להקפיד על נהלי הביטחון והבטיחות. בעת הצורך מומלץ להיוועץ באנשי הביטחון והבטיחות במשרד לגבי כל פעילויות החוץ המתקיימות במסגרת המקד"צ: טיולים, מסעות, ניווטים וכיוצא באלה.

28.7.13

תאריך

דלית שטאובר
המנהלת הכללית